

Punkt 18: Godkendelse af principbeslutning for energifællesskaber i landdistrikterne

22/15318

Sagsresumé

Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter drøftede den 5. maj 2022, hvordan Sønderborg Kommune jf. Varmeplanen og Varmeforsyningsloven, kan understøtte og indgå i et samarbejde om fællesløsninger for varmforsyning i områder uden for kollektive varmforsyningsområder (område 4). Udvalget anbefalede at arbejde videre med at finde fællesløsninger. For Sønderborg kommunes vedkommende skal der findes løsninger på afløsning af fossile brændselsløsninger de steder, hvor den traditionelle fjernvarme ikke når ud, for at nå målet om CO₂-neutralitet i 2029 jf. ProjectZeros Masterplan 2029.

Sagen er blandt andet affødt af erfaringer fra et pilotprojekt på Sydals hvor lokalsamfundet ikke ser sig i stand til selv at opføre og drifte et anlæg, og derfor efterspørger en større enhed, med teknisk, økonomisk og juridisk ekspertise.

Forvaltningen har derfor haft drøftelser med Sønderborg Varme, Sønderborg Forsyning og Broager Fjernvarmeselskab, der viser interesse for at arbejde videre med opgaven, såfremt der er politisk opbakning. Værkerne forestiller sig at oprette et selskab, der kan udrulle lokale varmeløsninger til kunder i hele område 4. Dette vil ikke være til hinder for, at man lokalt selv kan oprette et selskab til formålet i et geografisk afgrænset område. Lokale varmeløsninger i område 4 kræver ingen ændring af Varmeplanen.

Ikke mindst den seneste udvikling på energiområdet har gjort det nødvendigt, at få truffet en beslutning hvordan der skal arbejdes videre med at etablere fossilfri fælles varmeløsninger.

Sagen understøtter Byrådets vision om udvikling af bæredygtige byer og lokalsamfund.

Økonomiudvalget har beslutningskompetencen, jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Økonomiudvalget at godkende

1. at kommunen aktivt understøtter arbejdet med at etablere et selskab, der skal udrulle lokalvarmeløsninger i landdistrikterne i områder uden for kollektiv varme (område 4).

Eller

2. at kommunen opfordrer landsbysamfundene til selv at etablere fællesløsninger eller individuelle løsninger.

Sagsfremstilling

De 4 ejer-kommuner bag Strategisk Energiplan (SEP) Sønderjylland; Tønder, Aabenraa, Haderslev og Sønderborg fik den 29. november 2021 457.000 kr. til det projektet: "Global udsyn og lokal handlekraft ift. grøn omstilling i de sønderjyske landdistrikter". Projekt bygger på et tæt samarbejde mellem Varmeplanlæggere, Landdistriktskoordinatorer og SEP Sønderjylland i forhold til at understøtte landsbyernes ønske og behov for lokale varmeløsninger, som bidrag til den grønne omstilling. De sønderjyske kommuner er derfor gået sammen om at undersøge mulighederne for etablering af fælles varmeløsninger uden for kollektive varmforsyningsområder (område 4).

Sønderborg deltager med et pilotprojekt på Sydals for demonstration af varmforsyning i område 4. Erfaringerne fra Sydals (og andre landsbysamfund) er, at der i høj grad er interesse for en fællesløsning, men at det er en for stor opgave at løfte for et mindre lokalsamfund. Som konsekvens heraf har forvaltningen haft drøftelser med Sønderborg Varme, Broager Fjernvarme og Sønderborg Forsyning om deres mulighed for at tilbyde denne type varmeløsninger.

Ud fra et samfundsmæssigt synspunkt er man fra værkerne positive over for idéen om fællesløsninger. Dog mener man, at der bør etableres et selskab til formålet, så fællesløsningen kan skaleres til alle relevante landsbyer i kommunen/Danmark - samt at Sønderborg Kommune understøtter projektet, f.eks. i form af støtte til juridisk/teknisk bistand og kommunegaranti.

En fællesløsning kan eksempelvis være et såkaldt termonet, hvor der graves jordslanger ned i omgivende marker og der føres u-isolerede rør ud til de enkelte huse, der så har en indendørs varmepumpe til at løfte temperaturen det sidste stykke. En anden løsning kan være at placere store luft/vand varmepumper ("containerløsning") og føre isolerede rør ud til de enkelte huse - her med en indendørs unit.

For kommunen/samfundet vil en fællesløsning have den fordel, at vejen til CO2-neutralitet vil blive kortere, idet det må antages at udskiftningen af gasfyr/oliefyr mm. vil ske i et hurtigere tempo, som følge af et væsentligt mindre finansieringsbehov hos den enkelte husejer. En fællesløsning vil også kunne udnytte evt. overskudsvarme fra lokale kilder - ligesom forsyningssikkerheden øges.

For boligejeren vil fordelene bl.a. være at man slipper for at skulle investere ca. kr. 100.000-150.000 kr. i eget anlæg, og at man muligvis kan opnå de samme tilbud for tilslutning som gælder i fjernvarmeområderne. Man får en færdigpakke inkl. service, slipper for "bøvl" og

slipper for at have en varmepumpe udendørs (resonans/støj og æstetik). Boligejeren kan i stedet bruge investeringen på isolering, vinduer mm.

Såfremt der er politisk opbakning, vil næste skridt være at undersøge interessen i relevante landdistrikter/landsbyer. I Avnbøl/Ullerup har man indgået aftale med en privat rådgiver om at afsøge interessen og i givet fald etablere en fællesløsning.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Såfremt der senere fremsendes ansøgning om kommunegaranti, vil det i forbindelse med den konkrete ansøgning blive vurderet om kommunen har adgang til at stille garanti

Beslutning Økonomiudvalget den 17-08-2022

Løsningsforslag 1 godkendt, idet der indgås dialog med Project Zero om organisering af arbejdet.

Bilag

Notat - Etablering af kollektiv jordvarme